

*Похиленко Ірина Сергіївна, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри політичних наук і права
Київського національного університету будівництва і архітектури*

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

У процесі європейської інтеграції і виконання Закону України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 16.09.2014р. зумовило поступовий відхід нашої держави від виключно географічного до стратегічного партнерства щодо політико-правової, економічної, соціальної та низки інших важливих сфер цивілізаційного розвитку і співпраці у межах європейського континенту. У зв'язку із цим однією з найактуальніших проблем українського суспільства є правове регулювання процедурних відносин органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з фізичними і юридичними особами. Однією зі складових цих відносин є надання адміністративних послуг у сфері будівництва.

Правовому регулюванню надання адміністративних послуг присвячені положення Закону України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 року, відповідно до положень якого адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону. В науковій літературі існують різні підходи щодо визначення поняття адміністративної послуги. Так, на думку К.К. Афанасьєвої [1, с.28], адміністративними послугами є публічні (тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб'єктами, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень. В той час як Е.Ф. Демський пропонує таке

визначення: адміністративна послуга – це визначена на законодавчому рівні діяльність органів (посадових осіб) владних повноважень щодо створення умов для реалізації і захисту прав і законних інтересів або виконання обов’язків фізичними чи юридичними особами за їх зверненням з метою отримання визначеного законом корисного ефекту [2, с.84].

Проте, надання адміністративних послуг у сфері будівництва має свій специфічний характер, в цьому контексті цікавим є визначення В.В.Слончака [3, с.256], який під адміністративною послугою у сфері будівництва розуміє діяльність децентралізованої публічної адміністрації, яка здійснюється у передбаченому законодавством порядку та полягає у створенні нею індивідуалізованих організаційних та юридичних умов реалізації фізичними і юридичними особами своїх прав щодо: отримання будівельного паспорту; містобудівних умов та обмежень; виконання підготовчих робіт; здійснення будівельних робіт; прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів залежно від класу наслідків (відповідальності); отримання ліцензії щодо господарської діяльності, пов’язаної зі створенням об’єктів архітектури; отримання проектів будівництва; включення до реєстру атестованих осіб; отримання свідоцтв підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування у будівництві. Але таке визначення не можна назвати досконалим, оскільки воно орієнтовано не на споживача, а на суб’єкта надання таких послуг та потребує уточнення, оскільки споживачі при отриманні послуг у сфері будівництва стикаються з рядом проблем. Витрачання значного часу та матеріальних ресурсів на збирання документів, необхідних для отримання адміністративних послуг у сфері будівництва через відсутність електронної взаємодії між суб’єктами надання адміністративних послуг у сфері будівництва негативно впливає на якість надання таких послуг. Сподіваємось, що ці та інші проблеми буде вирішено нещодавно прийнятим Законом України від 17. 10.2019 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» (далі – Закон). Так, цим Законом створюється Єдина державна електронна система у сфері

будівництва у складі містобудівного кадастру. Держателем цієї системи є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, а технічним адміністратором електронної системи – визначене Кабінетом Міністрів України державне унітарне підприємство, яке віднесене до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства. Також запроваджується подання документів в електронній формі для отримання всіх адміністративних та інших послуг у сфері будівництва 24 години на добу 7 днів на тиждень. Окрім того, скорочується перелік документів, що подаються для отримання адміністративних послуг у сфері будівництва, запроваджується електронна взаємодія між державними електронними інформаційними ресурсами, суб'єктами надання адміністративних послуг у сфері будівництва для отримання адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна» і отримання результатів надання адміністративних послуг в електронній формі, отримання паперового примірника лише за бажанням. Положеннями цього Закону передбачається, що оплата адміністративних послуг у сфері будівництва, штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, буде також здійснюватись за допомогою електронної системи.

Слід відмітити, що новостворений закон не позбавлений недоліків. Одним з таких недоліків є відсутність термінологічної єдності. Наприклад, одночасно вживаються різні поняття: «послуга у сфері будівництва», «адміністративна послуга у сфері будівництва», «адміністративні та інші послуги», «послуги та інші операції», що може створити ускладнення у розумінні та застосуванні законодавства.

На виконання положень Закону Міністерство розвитку громад та територій України розробило проект Наказу «Про затвердження Порядку функціонування електронного кабінету у сфері містобудівної діяльності». Відповідно до проекту наказу передбачається затвердження «Порядку функціонування електронного кабінету у сфері

містобудівної діяльності», який забезпечуватиме: надання/отримання адміністративних послуг у сфері містобудівної діяльності в електронній формі; доступ до електронного документообігу з питань здійснення заходів державного архітектурно-будівельного контролю та консультування; інформування суб'єкта звернення про отримання та статус розгляду електронних документів, про прийняте за їх результатами розгляду відповідне рішення, а також про документи, складені перед та за результатами здійснення заходів державного архітектурно-будівельного контролю; консультування з питань надання послуг або здійснення державного контролю в режимі онлайн; запровадження автоматичного внесення даних до єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів (далі – Реєстр); запровадження автоматичної перевірки повноти даних у поданих електронних документах суб'єктом звернення через електронний кабінет.

Таким чином, сподіваємось, що після впровадження всіх цих нововведень якість надання адміністративних та інших послуг у сфері будівництва суттєво покращиться, знизяться корупційні ризики при їх наданні, буде забезпечена публічність надання таких послуг та підвищиться позиція України у рейтингу легкості ведення бізнесу Світового банку «Doing Business» за напрямком «Отримання дозволу на будівництво».

Список використаних джерел та літератури:

1. Афанасьєв К.К. Адміністративні послуги: навчальний посібник / К. К. Афанасьєв. – Луганськ: РВВЛДУВС, 2010. – 175 с.
2. Демський Е. Ф. Адміністративні послуги та їх юридична природа / Е. Ф. Демський // Юридична наука : наук. юрид. журн. – 2011. – № 1(1) – С. 79–86
3. Слончак В.В. Адміністративні послуги у сфері будівництва/ В.В. Слончак//Юридичний науковий електронний журнал.-2017.-№ 6.-С.254-257.